

Pretulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratiei se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu V.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariulu

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 101.

— Sibiu, Mercuri 22/3 Ianuariu. —

1882.

Abonamentu nou

la

„Observatoriulu“

pe semestrulu 1-lea din anulu alu VI-lea, carele se incepe din 1/13 Ianuariu 1883 si ese regulatu de doue-ori pe septemana, in unele casuri si cu suplamente.

Pretulu este insemnatu de ssupra si alaturea cu titlulu, adeca in laintrulu monarchiei pe 6 luni 4 fl. v. a., pe 12 luni 8 fl. v. a. In afara de monarchia 11 franci pe 6 luni, 22 franci pe 12 luni.

Espeditiunea prin posta e cu atátu mai regulata, cu cátu liniile posteloru se inmultiescu pe fiacare anu in tóte regiunile si directiunile, spre mare comoditate a publiculu.

Ori-ce reclamatiune se se faca celu multu in optu dile, spre a se impliní in regula.

Fiindu-cá nu ne convine a tiparí prea multe exemplarie de prisosu, amu regulatu totusi editiunea asia, cá pana la 3/15 Februariu se potemu sierbí cu toti Nrii incependu dela 1 cu atátu mai virtosu acum, in acésta epoca agitata fórté, atátu in tíera la noi, cátu si in afara.

Celu mai usioru modu a prenumerá este prin mandate (asemnatiuni, (blanquette) postali. Dara adresele se fia scrise exactu pe cuponulu blanquettei in dosu. A se adressá de a dreptulu cátra redactiune: Sibiu, in Transilvani'a Piat'i mica 27.

Lupt'a romaniloru pentru existentia, cu midiulóce de nimicu.

Ne aflamu intre anulu vechiu si anulu nou. Conjuramu pe totu sufletulu romanescu, cá in aceastea câteva dile se'si traga bine sam'a cu sine cá individu, si cu tóte impregiurarile in care se afla patri'a nóstra si intregu corpulu nostru nationale.

Asia nu mai póte merge. Cuventele scrise de cátra deputatulu Mich. Lászlo si bine primite de cátra membrii dietei unguresci, cá si de cátra ministrii, se aplica in praxe, in realitate, de cincispediece ani la intregu poporulu romanescu din Ungari'a si Transilvani'a; dara totu in spiritulu, in sensulu acelora fuseseram tractati si inainte de a se fi scrisu acelea. Lászlo este numai unulu din miriade.

„A esterminá pe ciangai! acésta este actiunea comuna, politica si seriósa la ei“, dice Lászlo.

„A esterminá pe romani! acésta este actiunea comuna, politica si seriósa la ei“, o dicu o suta de mii de romani cari sciu carte multa puçina, si miliónele de romani, carii numai gemu si suspina.

Luati a mana multimea de diarie vrasmasiesci toti aceia carii sciti carte mai multa si convingetive odata, cá e decisa perirea nóstra. Nu ve marginiti a cití numai pe reprezentantele cele mai mari ale tiraniei, precum sunt „Pester Lloyd“, „Pesti Napló“, „Bpesti Hirlap“, „Nemzet“, „Egyetértés“, „Függetlenség“ si pe cele trei din Clusiu, pe cele din Aradu, dara luati-le pe tóte in ordine, pana la cele de septemana din provincií, si veti aflá, cá tóte agitédia si lucra dupa acelasiu ordinu de di, spre perirea nóstra, cu midiulóce diverse, spre acelasiu scopu. Unele recomanda cu furia, cá clerulu superioru si prin acesta celu inferioru se fia amerintiatu si terorizatu, cá se nu cutedie a'si apará limb'a si nationalitatea nici in scóla si cá máne nici chiaru in biserica si in sinulu familiei. Adrese de ale prelatiloru se refusa de câte trei patru ori de cátra prefecti, daca coprinde ceva romanescu. Li se amerintia ici cu desfiintierea autonomiei bisericesci, dincolo cu secularizarea adeca rapirea averiloru bisericesci. Altii nu suferé se publicamu documente istorice intru totu autentice. Celelalte pretindu cá diariele câte nu aparu in limb'a magiara, se fia sugrumate, omorite fára nici-

unu procesu, si éta dintruodata patru diarie slave dela Turocz-Szt.-Márton chiaru dilele aceastea in periculu invederatu de a fi asasinate. Jóca ursulu la vecinulu: dela slavaci la romani. „P. Napló“ cere desfiintierea gimnasieloru romanesci si sasesci.

Societatile de magiarisare se inmultiescu pe fiacare di. Cea din Clusiu destinata a'si intinde activitatea sa preste totu coprinsulu Transilvaniei, isi alese in prim'a linia tocma regiunile locuite in masse mai compacte de romani. Emisarii trimisi inadinsu cá se faca in tóte partile propaganda, au impertinenti'a cá se intre in familie, se le turbure linistea cu incercarile de magiarisare. Dela esirea memorandumulu romanescu si a unei apologii a slaviloru, publicata in limb'a germana la Lipsi'a intr' unu volumu, sofistii se incérca se'si modifice in câteva parol'a dicédu spre ex.: cá ei comitatele Ungariei de susu Sáros, Zemplin, Abauj si pana susu la Presburg vreo 11 comitate, apoi in Transilvani'a comitatele Fagarasiu, Hunedór'a, Turd'a, Clusiu (Campi'a), Solnocu-Dobáca etc. nu voru se le magiarisedie, ci numai se remagiarisedie, cá-ci adeca sutele de mii slavaci dincolo si milionulu de romani dincóce au fostu mai de multu — inainte de Adam si Eva, de Moise si Aron — toti pana la unulu magiari curati, dara talcharii de romani veniti aici cu Mihaiu-voda, au valachisatu pe toti bietii magiari, ba 'iau facutu de frica se se si baptizeze in religiunea loru plina de superstitiuni. Nu popii calvinesci ai principiloru Gabr. Bethlen, ambii Rákoczy, Apaffy si toti calvinii ceilalti au calvinitu doue protopopiate romanesci in tíer'a Oltului, alte trei in comitatele Hunedórei si Albei si le-au datu superitendente de unguru in capulu loru; nu superitendentii unguri calvini au supusu pe mitropolitulu romaniloru la jurisdictiunea loru si la sinodulu ungurescu, ci din contra, mitropolitulu romanescu a subjugatu pe toti calvinii, pe candu acestia nici nu existau in lume, scurtu si bine: nu lupii mananca pe oi, ci oile mananca pe lupi.

In Sáros, in Szatmár, in Zemplin, chiaru in Bpest'a, in Temisiór'a, éra mai de curendu la Clusiu s'a decisu, cá dupa-ce gubernul si dietei nu'i dà man'a de ochii Europei, cá se continue cu mesuri violente, societatea unguresca intréga, adeca cincí milióne de magiari se ia asupra'si pe cale privata, a face totulu spre a strabate prin massele popóraloru nemagiare, prin tóte midiulócele possibili, a le destramá si magiarisá asia, in cátu se'si pérda cu totulu individualitatea loru nationala. S'a recunoscutu inse din tóte partile, cá banulu e rotundu cá ochiulu dracului, asia dara sume mari de bani se se adune, cá-ci fondurile de dispositiune nu mai ajungu si mai mari nu se potu votá in dieta, cá se nu se faca vreunu nou scandalu, cá-ci si asia sunt dóne fonduri principali de dispositiune, unulu celu ordinariu, de care ministrulu nu e obligatu se dea nici-o socotéla,*) éra altulu de unu milionu florini, carui inse i s'a datu unu titlu speciosu, cá se nu prea bata la ochi. Din acela se ajuta si sustinu câteva teatre cu multe dieci de mii, societati ambulante de actori si multime de alte institute magiare, preste sumele câte se dau din budgetulu ordinariu votatu pe fácia pentru fiacare ministeriu. Din aceastea cause in Clusiu cá centru se si incepù formarea unui fondu colossalu, din alu carui venitu se se ajute scólele romanesci câte se voru preface in magiare, se se impartia premie câte 50 fl. la cei mai buni dascali magiaroni, honorarie la popii cari voru tínea predice unguresci in biserici romanesci; totu asia se se faca presente frumóse la preotese si la alte femei fruntasie de romani, care sciu bine unguresce si se voru obligá se nu mai vorbésca in familia decâtu numai unguresce, se dedea si pe poporene a vorbí intre ele numai unguresce; scurtu, se cumpere sange

*) Din acela tragea si episcopulu ruténu Toth dela Eperjes cele 24 mii fl. cá se magiarisedie pe ruteni.

romanescu cátu se póte mai multu si se dea romaniloru in schimbu, infamia, prostitutiune, rusine si batjocura, nume si titlu de bastardi, de bitongi, feciori de lele. „Ellenzék“ e de parere cá se se faca aruncu pe florinulu de contributiune. Elu crede cá magiarii cátu se afla in Transilvani'a, aru fi platindu pe anu 12 milióne fl. la statulu. Dupa acea suma se se arunce 120 mii fl. pentru scopulu magiarisarei. In vreo diece ani s'ar aduná suma considerabila. Fiti inse cu luare-aminte, cá acilea se va jocá o alta dracia, cá-ci voru face arunculu si pe romani si pe sasi, ilu voru scóte cu executiuni si atunci le voru esí sume intreite, spre a le folosi la nimicirea nóstra.

Fácia cu aceastea atentate asupra vietiei nóstre nationale, asupra limbei si bine se ve insemnati, asupra religiunei si a bisericei, se stámu noi cu manile in sinu si cu ochii in fipti la sóre si luna? Mai credemu noi óre, cá cu midiulócele mici de pana acuma si chiaru fára nici-unu midiolocu vomu fi in stare de a ne mai sustiné, fia si numai cá pana acum? Se cunóscemu odata, cá acestu resboiu de cucerire, de subjugare si nimicire ce se pórtá asupra nóstra cu midiulóce colossali, este fára nici-o asemenare mai periculosu decâtu unu resboiu portatu cu arme fisice, in care disparu sufletele din câteva dieci de mii de ómeni. Lupt'a in care ne aflamu trasi cá de peru de 15 si respective de ani 45, are de scopu a scóte sufletulu colectivulu din intregulu corpulu nationale, dupa-ce mai ántaiu l'ar isola, separa si apoi instraina cu totulu de cultur'a si civilizatiunea Europei, de luminele bine facatórie ale ei. Se ceru prin urmare cu totulu alte midiulóce indieci si insutitu mai bogate si mai eficaci, cu care se fimu in stare de a ne apara.

Ati vedíutu din raportulu ministrulu culteloru, cá numerulu scóleloru romanesci s'au micioratu in anii din urma cu câteva sute. Sciti de candu si pentru ce? De atunci de candu s'a creatu legea, prin care s'a introdusu limb'a magiara cá studiu obligatu in tóte scólele elementarie si primarie, inca si pentru prunci de câte 6—7 ani; de atunci baietii fugu dela scóle cá nici-odata mai inainte, si totu de atunci mai multe comune suferé câte si mai câte pedepse, glóbe, urgii din cauza cá nu se potu indupleca se faca si se tína scóla in regula. Nu de invetiaturile folositórie fuge acestu poporu si pruncii sei, fuge inse de invetiatur'a si limb'a, despre care scie fórté bine, cá isi perde timpulu pretiosu cu ea, fára cá se prevédia celu mai puçinu folosu din trena.

Da, asia nu mai póte merge, ci trebuie se ne resfrangemu cu totulu altmentrea maneele, spre a ne apara si noi cu tóta energi'a possible, cu tóta perseveranti'a pe cale sociala, umeru la umeru, cum si cu ajutoriulu pressei, inse multu mai ramurita, multiplicata, intinsa pana in celu din urma catunu. La acésta inse ne sunt indispensabili celu puçinu doue diarie politice mari, cotidiane si alte douedieci politice si literarie impartite pe Ungari'a si pe Transilvani'a, solide, meduvóse.

Aci nu mai incupe vorba de fondurile necesarie; pe acelea trebuie se le avem, noi dela noi; sau daca nu, se ingenunchiemu si se abdicemu spre rusinea si batjocur'a nóstra. Mai póte se tréca 1/2 anu sau celu multu unu anu, mai multu ar fi spre perirea nóstra.

Vomu mai revení.

Sinodulu romanu si patriarchi'a din Constantinopole.

Siedinti'a sinodului din 23 Novembre 1882.

(Urmare.)

Cetindu si ascultandu cu mare luare aminte acésta admonitiune patriarchala, amu simtitu in ánimele nóstre o placere duhovnicésca, vedíendu, cá inalt'a sa santitate patriarchulu ecumenicu ne amintesce mai multe cuvinte din sant'a scriptura si din canóne, care sunt norm'a administratiunei sfintei

nóstre biserici ortodoxe a resaritului, si pe care noi nici-odata nu trebuie se le perdemu din vedere in administratia spirituala a dieceloru nóstre.

Astu-felu de cuvinte le recitamu si noi înca o data cu multa placere: a) Cuvintele santului apostolu Pavelu din I-a epistola către Corinteni cap. XIV, st. 40, unde apostolulu prescrie buna renduiala, ce trebuie se domnesca in templu in timpul serviciului divin, si incheie regulele sale cu áeste cuvinte: „tóte se se faca dupa cuviintia si orenduiala“. b) Cuvintele santului apostolu Petru din I-a epistola cap. V, st. I: „Pastoriti turm'a lui Ddieu cea dintre voi . . . facendu-ve esemplu turmei“. Cuvintele, prin care santulu Petru dà povatiuri apostolice pastoriloru bisericeii, sunà in tóta intregimea lor astu-felu: „pe presbiterii cei dintre voi 'i indemnu, cá celu ce sunt impreuna presbiteru, si marturu alu suferintiiloru lui Christosu, si partasiu ala marirei cei ce va se se descopere: pastoriti turm'a lui Dumnedieu, nu din interessu reu si cu osàrdie; nici asia cá cum ati dominá peste cleru; ci facendu-ve esemple turmei“. c) Cuvintele santului apostolulu Pavelu către Timotei episcopulu Efesului: „tás neoterikás épissimias feige“ trebuie citate érași in tóta intregimea lor, pentru a fi pricepute si a se tine minte cuprinsulu lor celu salutariu“. Aceste cuvinte II-a Timot. II. st. 22—26) glasuesce astu-felu:

„Éra de poftele tineresci fugi („tás neoceritás épissimias feige“ — Juvenilia autem desideria fuge), si urmédia dreptatea, credinti'a, dragostea, pacea cu toti cei ce chiama pe domnulu din ànima curata. Éra de intrebarile cele nebune si neintiepte te feresce, sciindu cá nasce sfedi. Si slugii domnului nu i se cade se se sfadésca, ci blându se fia către toti, invetiatoru, rabdatoru, cu blândetie certandu pe cei ce stau impotriva; póte candu-va le va dà Ddieu pocaintia spre cunoscenti'a adevèrului. Si voru scapà din curs'a diavolului, prinși fiindu ei de dènsulu spre a lui voe“. d) Passagiulu din faptele apostoliloru, unde santulu apostolu Pavelu adressédia cele din urma cuvinte ale sale presbiteriloru din Efesu, cu cari nu avea se se mai védia in lumea acésta: „luati aminte de voi, si de tóta turm'a, intru care duhulu santu va pusu episcopi, cá se pastoriti biserice'a lui Ddieu, carea o a castigatu cu scumpu sangele seu. (Fapt. XX, 28).

Noi multiamimu din ànima inaltei sale santitati patriarchale, cá ne pune in vedere cuvintele cele sfinte ale scripturei, ne dà ocaziune se gândimu la ele, se le studiemu profundu si se le realizamu in viéti'a nóstra.

Afara de aceste citatiuni din noulu testamentu, epistol'a santitati sale ne amintesc inca doue canóne anume: a) Canonulu XXXIV alu santiloru apostoli, din care se citédia cuvintele dela inceputu: „Episcopii fia-carei natiuni se cuvine a sci pe celu d'ántaiu dintre dènsii, si a 'lu recunósce cá capu, si nimica din cele ce trecu peste autoritatea lor a nu face fara de socotinti'a (opiniunda) lui“. Restulu textului suna astu-felu precum urmédia: „ci se faca fia-carele numai aceia, ce se atinge de eparchi'a lui, si de locurile ce apartinu la ea. Dar si celu d'ántaiu (episcopu) se nu faca nimica fara de socotinti'a tuturor, cá in acestu chipu se fia unire si se se slavésca Ddieu prin domnulu intru duhulu santu: tatalu si fiulu si santulu duhu“. Asia dar sensulu acestui canonu este, cá fia-care natie séu poporu crestinu ortodoxu are episcopii sei; intre episcopi este unulu in runtea tuturor; fia-care administrédia dieces'a sa, dupu regulele stabilite de biserica. Candu se infatisédia vre-unu casu neprevédu de regulele bisericesci, episcopulu respectivu se consulta cu celu àntaiu séu arhiepiscopulu, despre modulu cum se cuvine se urmedie in casulu respectivu. Dar si arhiepiscopulu séu capetenia episcopiloru, in casurile neprevédu prin regulele bisericesci, se nu faca nimica arbitrariu, ci se consulte pe episcopii natiunii, si se faca asia precum cu totii voru decide; cá-ci cu modulu acesta se va pastrá buna intielegere si unanimitatea in disciplin'a bisericesca. Cum cá asia se intielege acestu canonu vomu citá aici explicati'a ce 'i face unu canonistu rússu, archimandritulu Joanu, in cartea sa intitulata: „Opiti Kursa Tierkovkago Zakonobadenia,“ carte care servesce de manualu in seminarele Rússiei la studiulu dreptului canonicu.

In tomulu I-ii, pagin'a 177 a acestei opere, citimu urmátorele asupra acestui canonu: „Din acestu canonu (XXXIV apost.) mai înainte de tóte se vede, cá delimitarea hotareloru locale in administratia bisericeii crestine, hotare numite eparchii (diecese), s'a inceputu dejá in timpurile apostoliloru. Canonulu apostolicu la fia-care poporu (ethnos = natiune), ce compune o biserica particulara séu

locala, represinta càti-va episcopi, din cari fia-care dirige o parte din turma (paroikia) incredintiata lui si care consta din càte-va orasie, séu sate (hora) éra toti acesti episcopi au preste dènsii unu episcopu primatu cá unu capu, carele àntaiulu între dènsii (o en avtois protos). Cu privire la véculu apostolicu si la timpurile cele mai apropiate de elu, episcopi primati séu cei àntaiu la bisericile locale fara indoiéla se socotéu primii urmasi apostolici, pusi de insusi apostolii, cu deosebire in locurile cele mai insemnate ale tieriloru si provinciiloru cunoscute atunci Jacobu in Ierusalimu, Timothetiu in Efesu, capital'a de atunci a Asiei mici, Titu in insul'a Crit. s. a. Insa numindu pe acesti episcopi primati capi bisericiloru lor, canonulu apostolicu dà a intielege aici nu o putere a lor nemarginata si cu totul independenta, ci numai o principala protie, prioritate, intaetatea votului in afacerile bisericesci; cá-ci precum episcopiloru subordonati nu li se permite a face nimica din cele ce ar avea si socotinti'a, capului, asia si insusi episcopulu capitalu i se inspira a nu face nimica fara socotinti'a si conglasuirea comuna a tuturor episcopiloru. Astu-felu de acte, care covàrsiescu autoritatea partiala a fiacarui episcopu si ceru votulu si decisiunea principaliloru reprezentanti ai bisericeii, potu fi d. e. hotarirele dogmeloru credintiei, compunerea canóneloru si legiuriloru pentru biserica, alegerea episcopiloru, judecat'a asupra lor si altele asemenea. Éra fia-care episcopu eparchialu ori diecesanu, dupa canonu, are primati'a si autoritatea numai in cele ce privescu la eparchi'a lui si la locurile ce apartinu ei. Canónele tipuriloru urmátore au confirmatu acésta institutiune apostolica (sin. I icum. 4, 6, — sin. II icum. 2, — sin. antioch. 9, s. a.) De asemenea se póte observa, cá canónele apostolice vorbescu numai despre o capetenia partiala, in bisericile locale, dar nu arata nici unu capu univèrsalu preste tóta biserice'a, — si nici macaru 'lu presupunu; cá-ci nu numai dirigerea bisericiloru o represinta despartita, — fia-care sub capulu seu, ci si pe fia-care astu-felu de capu 'lu marginescu prin votulu comunu alu tuturor episcopiloru locali“. Tom. I. p. 177—179.)

In conformitate cu acestu canonu apostolicu este constituita biserice'a ortodoxa din regatulu Romaniei, ai caruia locuitori sunt de natiune romana. Romani'a este impartita in 8 eparchii séu diecese, din care — doue arhiepiscopii si mitropolii si siése episcopii, anume: mitropolia Ungro-Vlahiei séu a Munteniei, mitropolia Moldovei; episcopii a Râmnicului si noulu Severinu, a Romanului, a Buzeului, a Husiloru, Argesului si Dunarei de josu. Conformu canonulu apostolicu, arhiepiscopulu si mitropolitulu Ungro-Vlachiei, cá unulu ce reside in capital'a regatului, este primul între erarchii romani, si are prerogativele de precadere, pentru care, pe lângu titlu de arhiepiscopu si mitropolitulu alu Ungro-Vlachiei, pórtu si pe acelu de „primatu alu Romaniei si presedinte alu santului sinodu alu bisericeii ortodoxe romane“. Asia este elu consideratu si titluiu in regatulu Romaniei si de cleru si de laici.

Sub acestu titlu se adressédia către primul ierarchu romanu ori-cine are vreo afacere bisericesca, relativa ori la administratia partiala a mitropoliei Ungro-Vlachiei, ori la cea generala a bisericeii ortodoxe romane. Mai departe, totu in conformitate cu canonulu apostolicu in cestiune, ierarchii nostrii eparchiali, in cestiunile curente ale administratiunei lor bisericesci se conduc de regulile stabilite mai înainte de biserica si de usulu traditionalu, clironomisitu de predecesori; éra in casurile neprevédu de practic'a anterióra, ceru deslegarea santului sinodu, unde se aduna toti ierarchii tierii: mitropolii, episcopii si arhieriei, in numeru de 16, si ceia ce se decide in sinodu, aceia devine regula pentru toti, si pentru mitropoliti si pentru episcopi. Sinodulu se aduna de doue ori pe anu, dupa hotarirea canóneloru: prima-véra si tótna. Asia se intielege si asia se aplica in Romani'a canonulu XXXIV apostolicu, carele intra in legislati'a tierii; cá-ci in spiritulu lui si alu altoru canóne sinodale este facuta legea nóstra organica, pentru constituirea bisericeii ortodoxe romane a regatului Romaniei.

b) Epistol'a patriarchiala citédia inea unu fragmentu din canonulu XXVIII alu sinodului IV-lea ecumenicu, afirmându, cá biserice'a romana ar fi pusa de acelu sinodu sub jurisdictiunea patriarchiei de Constantinopole. Éta cum se esprima epistol'a in acestu locu: „sub a caruia (a tronului patriarchicescu) jurisdictiune cei 630 sf. parinti, cari au constituitu IV-lea sf. sinodu ecumenicu din Calcedonu in Bitini'a, au rânduitu se fia supusi: „Episcopii din provinciile Pontului, Asiei si Traciei,

precum si episcopii provinciiloru mai susu disse (afati) între barbari.“

Noi reproducemu acésta citatiune din canonu, dupa Pidalionu: „numai mitropoliti provinciiloru Pontului, ale Asiei si ale Traciei, de asemenea si episcopii cei dela barbari mai susu diseloru provincii, se se puna de către susu numitul prea sf. scaunu alu bisericeii Constantinopolitane: adica fia-care mitropolitulu alu provinciiloru mentionate, cu episcopii provinciei, trebuie se puna pe episcopii eparchiei, precum este prescriu de capii eparchiei, precum este prescriu de dumnediescile canóne. Éra insusi mitropoliti mentionateloru provincii trebuie se fia pusi, precum s'a disu, de arhiepiscopulu din Constantinopolu, dupa ce se va face prin conglasuire, dupa obicei, alegerea si presentarea loru aceluia“. Asia dar canonulu a hotaritu, cá mitropoliti ce se voru alege in provinciile Pontului, Asiei si Traciei se se presinte la confirmarea patriarchului. Totu asemenea se se urmedie si cu episcopii poporatiuniloru barbare, ce apartinu aceloru provincii. Care sunt insa acele poporatiuni barbare, la care face alusiune sinodulu ecumenicu din anulu 451 dupa Christosu? la acésta ne raspunde Pidalionulu, séu cartea canóneloru bisericesci, publicata de patriarchi'a din Constantinopole la inceputulu vécului acestuia, si dupa care avem si noi o traductiune in limb'a romana, ne raspunde in comentarea acestui canonu, cá poporatiunile barbare din véculu V-lea, pe ai carora mitropoliti si episcopi sinodulu de Chalcedonu ii puse sub jurisdictiunea patriarchiei din Constantinopole: Alanii si Rússii. Prin urmare canonulu XXVIII alu sinodului IV-lea ecumenicu, nu póte privi intru nimica pe regatulu Romaniei din anulu mantuirei 1882.

Canonistulu rússu, amintitu mai susu, archimandritulu Joanu, éta cum explica canonulu XXXVIII-lea alu sinodului IV-lea: „Sinodulu a adaosu inca in canonulu seu, cá de acelasi patriarchu Constantinopolei trebuie se se puna si episcopii popóreloru celor de alte semintii (ce sunt afara de imperiulu romanu), carii dupa dirigerea bisericesca se numera la provinciile mentionate in canonu (eti de ke varvarikis episcopi ton proironon diikiseon) adica — episcopii aceloru locuri si popóre, care au primitu invetiatur'a credintiei si botezulu din bizanti'a cei àntaiu episcopi.“ (Tom. II p. 315—316.) Si dupa acésta explicatie patriarchia Constantinopolitana nu are nici o suprematie asupra bisericeii romane: cá-ci Romanii n'au primitu botezulu si doctrin'a crescina dela Constantinopole, nici pe àntaii loru episcopi. Cá-ci crescinatatea Romaniloru este mai veche de câtu chiar existenti'a Constantinopolei. Romanii au venitu in Daci'a cu semanti'a crescinismului inca din véculu 2-lea dupa Christosu. Semanti'a crescinismului adusa in Daci'a s'a desvoltatu aici prin propriile puteri ale poporului, asia cá in véculu alu treilea, dupa marturisirea lui Tertulianu, Daci'a éra plina de crescini, si episcopii Daciei au participatu la primele sínóde ecumenice. De aceia nici unulu din scriitorii posteriori cari au scrisu despre crescinarea diferiteloru popóre din orientulu Europei, precum despre Bulgari si Rússi, despre Unguri, Poloni, Lituani, nu amintescu nimicu despre crescinarea posterióra a Romaniloru, fiindu-cá ei erau dejá crescini din vécurile primitive ale crescinismului. Constatamu dar din nou, cá nici prin canonulu sinodului IV, nici prin altulu alu vreuni sinodu ecumenicu ori localu, biserice'a romana nu este supusa celei Constantinopolitane.

(Va urmá.)

Din Dobrogea.

Constanti'a, 9 Dec.

In anulu viitoriu Constanti'a va ridica doue monumente cari sunt adevèrat'a mandria a unui poporu; unulu va fi unu monumentu de cultura, altulu unu monumentu in memori'a celui mai mare poetu alu latinatatiei.

In 1880 se formase, la initiativ'a dlui prefectu Opreanu, unu comitetu in scopulu de a ridica o scóla-modellu in acestu orasiu. Acestu comitetu, alu carui presedinte este dnulu Opreanu, in anii 1880—1 a strinsu sum'a de 15,539 lei prin liste de subscriere; dara pâna la ajungerea cifrei de 300,000, câtu va costá scóla, suntemu departe. In ultim'a siedintia tinuta la finea lui Novembre a. c., comitetulu a gasitu mijlóce cá se ridice cu o óra mai înainte acésta scóla, care va fi unu adevèratu monumentu de cultura, ce va spune tuturoru cá romanii au intielesu cá au pe malulu Marei-negre o missiune inalta, missiune de civilisare. Planulu scólei este esecutatu de dnulu architectu

Saulescu. Comitetulu a insarcinatu pe presedintele seu a se pune in intelegere cu societatea de constructiuni, pentru-că la primavara se se începă zidirea.

Totu acestu comitetu, la propunerea presedintelui seu, s'a insarcinatu a stringe bani prin subscrieri benevole pentru a ridică statu'a lui Ovidiu in orasiulu Constanti'a. Astfelu marele poetu dupa 19 secolu, va fi resbunatu de persecuti'a lui Augustu, prin stranepotii acelu romanu cari l'au desiseratu. Umbr'a lui pôte fi impacata adi, ósele lui se odichnescu intr'o tíera latina.

Cestiunea recrutarei a bagatu panica in o parte a poporatiunei musulmane, in tataru. Pe candu turculu primesce cu mandria si cu placere a fi soldatu, tatarulu se codesce, se plange, amerintia că va emigrá. Sunt de altumentrea intre ei ómeni cari intelegu că nu exista drepturi fãra datorii, că trebue se se supuna legiloru tiei. Fibr'a resboinica s'a atrofiatu astfelu in ei, in cătu nimeni nu mai pôte recunósce in tataru de adi, pe coboritorii acelu tataru din trecutu, cari adese-ori au latitu gróz'a preste Romani'a, Poloni'a si Ungari'a.

Pôte multi voru plecá, se voru ascunde de recrutare, n'avemu ce face; nu se pôte că ei se se bucuru de tóte drepturile si libertatile, éra candu este vorb'a de sarcini se nu pórte nici-un'a. De altumentrea amérintiarea că voru emigrá, este o tactica vechia a tatariloru, de care s'au folositu si fačia de guvernulu turcescu. Asia in 1876 guvernulu turcescu voindu se'i inrolédie, tataru au protestatu si au declaratú că parasescu tíer'a toti daca 'i inrolédia. A venitu repede resbelulu russo-romano-turcu si ei scapara de recrutare. Tataru, cari sunt unu poporu docilu si fricosu, intrandu in ostire aru castigá imensamente; că ostasi voru invetiá ordinea disciplin'a, curatieni'a si mandri'a.

Pentru impacarea spiritelu agitate ar fi bine că se se modifice legea proprietatii in Dobrogea, sau celu puçinu se se aplice intr'unu modu justu cea existenta. Acésta nu se va face decâtu atunci candu la aplicarea ei va fi consultata administratiunea acestei provincii, fiindu-că ea cunósce si mai bine trebuintiele si dorintiele poporatiunei dobrogene.

Administratiunea domeniiloru a facutu si va face multu reu Dobrogei, daca va urmá pe calea de până acum. Invetiatiu administratori ai domeniiloru n'aru trebú se uite că aci sunt in jocu interese vitali cari privescu viitoriulu Romaniei, si că nu pôte fi cineva bunu administratoru, daca nu va fi mai ántaiu romanu bunu si prevedietoriu.
(„Natiunea“). C. de Media.

Dn. Vegezzi Ruscalla, cunoscutulu mare filo-romanu din Itali'a, adressé dia prin „Fratii romano-italiana“ urmatórea:

Salutare romaniloru

de dincóce si de dincolo de Carpati si de Pindu.

Scirea numirei dlui Balaceanu, trimisu estrordinariu si ministru plenipotentiaru alu Regelui Carolu alu Romaniei pe langa Curtea din Vien'a, in aceeasi calitate pe langa regele Umberto, facú cea mai frumósá impressiune poporulu italianu (care nu potea pricepe indelungat'a vacantia a titularulu legatiunei romane la Rom'a) si acésta pentru-că e in de obste cunoscutu cum dn. Balaceanu, in siederea'i de mai multi ani in capital'a austriaca, sciú se castige stim'a totoruru prin mantinerea sa placuta, prin diplomati'a sa, prin aceea c'a isbutitu in impregiurari anevoióse se faca că neintielegerile dintre cabinetele din Vien'a si din Bucuresci se sc schimbe in ostilitati pe fačia.

Dara nu numai pentru aceste consideratiuni se aproba din ánima acea numire, ci pentru-că in starea de fačia a lucruriloru pare că cestiunea Orientulu, neresolvata de stangaciulu congressu dela Berlinu, ar fi se se ridice si mai complicata, si mai incurcata si mai lesne că o pricina a resboiulu generalu. De aceea e de trebuintia atátu pentru Itali'a cătu si pentru Romani'a de a fi intr'o deplina intelegere pentru-că se se ferésca de a fi victime ale urmariloru evenimentelu ce se voru intemplá pôte in anulu viitoriu.

Pe langa acésta ar fi de doritu că d. Balaceanu se póta face că regele Carolu se vina se stringa man'a regelui Umberto in Rom'a, dupa cum disera si unele diarie. Acésta ar avea mare influentia pentru a stringe mai multu relatiunile dintre cele dóue state; amendóue popórale au aceeasi origina, acelasu caracteru si integritatea tiei. Ceva mai multu, acésta visita ar aratá Papei Leonu XIII că unu rege de religiune catolica vine se stringa man'a regelui italianu in Rom'a, fãra a se teme, că imperatulu Franciscu Josifu, că va fi arsu de

fulgerulu Vaticanulu, fulgeru pe care progressele de acum ale sciintiei electricitatiei l'a facutu nevatematoriu si nepotintiosu. Entusiasmulu cu care ar fi primitu regele Romaniei, ar fi inca o dovada de actiunea pe care o are patri'a mama cătra vechi'a si scump'a sa colonia.

Mai inainte de a inchide acésta scrisóre, alergu la acea bunavointia, domnule directoru, cu care ati primitu articolele mele precedente, dincóce si dincolo de Carpati, precum si acelu de dincóce si de dincolo de Pindu.

Romani! betranu de ani si obositu de neajunsurile unei vârste inaintate, vedu că me apropiu de sfêrsitul vietiei.*) Vreau dara se ve trimitu unu afectuosu remasu bunu si se ve multiamescu de bunavointia pe care ati aratat'o aceluia, care de o jumetate veacu intrebuintié dia cu indaratnicia tóte fortiele seraculu seu talentu pentru-că se sustina drepturile vóstre si pentru-că se ve infratíesca cu italianii.

Dati'mi voia se ve mai dau unu sfatu: Silitive voi toti care nutriti o iubire viua pentru tíer'a vóstra, siliti-ve că totudeauna se improspetati si mariti relatiunile fratiesci cu Itali'a, nu cu pacte subscrise de cancelari regesci, dara sapate in ánim'a fiacaruia că unu viu simtiementu de fratie reciproca.

O crisa politica si sociala e aprópe se isbucnéscă in betran'a Europa si daca romanii si italianii voru traí intr'o perfecta comunitate de silintie si intelegeri, vomu strabate nevatemati acestu periodu ingrozitoriu, periodu la sfêrsitulu caruia va fi o nóua Europa intemeiata pe drepturile sante ale nationalitatiloru.

Turinu, Decembre 1882.

Vegezzi Ruscalla.

Evenimente mai nóue politice si nepolitice.

In serbatorile dupa calindariulu nou politic'a cea mare pausá si ea, la parere. Adeca evenimentu istoricu de interesu generale n'au aparutu nicairi in acelea siese dile; s'au aretatu inse si in acelu timpu fórte scurtu câteva simptome fórte semnificative, pe care le contragemu acilea in puçine cuvente.

In Itali'a. Dupace studente Oberdank trimisu de cătra irredentisti cu bombe la Triestu, fu spendiuratu in septeman'a trecuta, in Rom'a, Milano, Neapole si in multe alte cetati se facura demonstratiuni fórte excesive in contra guvernulu austriacu asia, cătu guvernulu italianu 'ia cautatu se faca usu de arme. In Rom'a unu omu furiosu aruncá cu unu petroiu in trasur'a ambasadorulu austro-ungurescu, c. Paar, ceea ce se considera de o fakta din cele mai condannabili. Pána pe la 1 Jan. turbururile inca nu incetaseră.

Ambasadorulu austro-ungurescu dela Cpole br. Calice fu chiamatu la Vien'a, fresce inse nu că se mérga la biserica in dio'a de Craciunu, ci spre a dá informatiuni prin graiulu viu intre patru ochi despre starea lucruriloru din capital'a Turciei, mai alesu dupace se adeveresce totu mai multu, că nici acestu sultanu Abd-ul Hamid nu e cu tóte mintile.

La Paris in acelasu timpu com. Wimpfen ambasadorulu austro-ungurescu isi luá viéti'a prin revolveru, afara la campu, intru o retirada, din cause necunoscute până acuma si intr'unu modu cu totul misteriosu. Com. Wimpfen fusese inainte de aceea ambasadoru la Rom'a, de unde trecuse la Paris. Se intelege usioru, că nefericitulu barbatu a trebuitu se aiba cause de cea mai mare gravitate, pentru care in positiunea sa inalta si cá parinte de familia va fi cadiutu in cea din urma desperatiune. Nu este anu, in care se nu'si ia viéti'a barbati de positiune inalta din monarchi'a nóstra, mai alesu de 15 ani incóce, nu numai din statulu civile, ci si cătiva generali.

Totu la Paris renumitul Leo Gambetta, barbatu de statu din cei mai ambitiosi repausá dupa suferintie nespuse de grele, de inflamatiune causata in urm'a unei puscaturi de revolveru descarcatu de o femeia. Asia trece glori'a lumei.

Cu ocasiunea felicitariloru de anulu nou ministrii presedinti se incercara in respunsurile loru că se linistéscă lumea de fric'a unui resboiu; se pare inse că este facatura, că nimeni se nu le créda. Bine, dicu ómenii, nu va fi conflagratiune intr'unu anu si nu in doi, dara ce ne platesce acelu terminu scurtu, candu voi cu pacea in gura inarmati si nópte, in tóta Europ'a.

In Russi'a. Cătiva ambasadori dela curtile cele mari europene au fostu chiamati la St. Peters-

*) Amintimu cititoriloru nostrii, că o. d. Vegezzi Ruscalla are 84 de ani si că e orbu. N. R.

burg, dara nu de serbatori, ci pentru altu-ceva. Ori-cātu voru se ascundia planurile loru, remane adeveru, că ei se prepara pentru unu resboiu din cele mai infricosiate.

Pána acum se credea, că incai Franci'a si Angli'a se voru intelege in buna pace in cestiunea Egiptulu; se pare inse că interessele comerciali si industriali sunt multu mai tari decâtu iubirea loru de pace. Angli'a puse man'a pe protectoratulu Egiptulu; Franci'a ocupá in vér'a trecuta principatulu Tunis că din chiaru-seninu; acum inse republic'a voiesce se dispuna si in Egiptu; dara anglii ii respundu: Aici eu, in Algiru si Tunis tu, si atáta totu.

In acésta situatiune nu e de prisosu a face locu acilea si urmatórei telegrame reproduse dupa cum o aflamu in „Telegrafulu“ din Bucuresci:

Berlin, 28 Decembre. Diariele inspirate se ocupa cu desbinarea dintre Franci'a si Engliter'a din caus'a Egiptulu. „Kreuzzeitung“ dice: O noua radia de sperantia, ce vedeau pe ici pe colea cei din Franci'a in discursulu lordulu Chanberlainu, cu greu aru trebui se impla pe francesi de sperantie prea mari in privinti'a viitórei organisari a Egiptulu. Negresitu, că preste câteva dile acésta cestiune va veni éra si pe tapetulu politicu, de vreme ce nu pôte se mai întârdiedie o formulare mai positiva a ambeloru puncte de vedere. „Diariulu „Die Post“ face in capulu foi comparatiuni intre fortiele maritime englese si franceze, cari sunt fórte incuragiátore pentru francesi spre a incepe o lupta cu Engliter'a.

In Germani'a cea mai cumplita calamitate de care suferu milióne de locuitori, mai sunt inca totu ploile necurmte si esirile riuriloru mari si mici, éra scirile căte se publica mai alesu din provinciile renane, sunt sfasiétórie de inimi.

Aceleasi catastrofe amerintia din nou si câteva provincii austriace. Chiaru si o parte din suburbiele Vienei este in periculu; campi'a prin pregiuru este inundata si apele au petrunsu in câteva strade.

Corespondentie particularie ale „Observatoriulu“.

Din dieces'a Gherlei, finea Dec. 1882.

Memorandulu sinodalu. O deputatiune compusa din domnii: il. sa Alesandru Bohetielu dela Clusiu, capitanu supremu in pensiune, dd. Gabr. Manu, Augustu Munteanu advocati din Desiu, Dionisiu Vaida proprietariu mare din Olpretu, Danielu Lic'a, Gabr. Manu advocati din Bistritia, Joanu Lemeni proprietariu in Iclodu si Joanu Merzocu proprietariu din Becleanu in 24 Dec. st. n. a. c. au asternutu memorandulu in privinti'a convocarei sinodulu mixtu ilustratiiei sale domnulu dr. Joane Sabo episcopulu Gherlei.

Il. sa dn. conducatoriu Alesandru Bohetielu in cuventarea sa espuse pe scurtu motivele aduse si in memorandu, alu carui auctoru este dsa, pentru necesitatea suprema de restaurarea constitutiunei bisericesci de pe timpulu de inainte de unirea sus-tatóre. Preas. sa domnulu episcopu au respunsu cu reserva, că dupa studiarea causei se va pune in cointielegere cu capulu bisericei nóstre, adeca cu escel. sa dr. Joanu Vancea metropolitulu si cu ceilalti episcopi sufragani, accentuandu totuodata cu óre-care surprindere, cum de i se face acésta onóre chiaru si numai preas. sale. La acestea domnulu conducatoriu alu deputatiunei reflectá, că daca mireni diecesei gherlane au aflatu de necesitate imperativa a pasí cu memorandulu acesta cătra capulu loru bisericescu, de sine urmédia, că chiaru il. sa e si chiamatu a face pasii ulteriori in acésta privintia.

Altumentrea primirea deputatiunei din partea preas. sale au fostu cu tóta bunavointi'a.

Dintre celea 1251 subscrieri ale memorandulu — elegantu compactu — amintescu 1 prefectu, 1 secretariu ministeriale, 1 profesoru dela universitate, 1 doctoru de teologia, 1 dr. de medicina, 3 dri de drepturi, 6 judi regesci, 19 advocati, 50 functionari publici, 16 primari comunali, 14 notari cercuali, 3 protopopi, 21 preoti, 42 docenti, 16 profesionisti si 1066 proprietari mari si mici.

Acele 1251 subscriptiuni sunt adunate din tóte partile diecesei, precum din Gherl'a, Desiu, Cheseiu, Ocn'a, Reteagu, Becleanu, Bistritia, Valea Borgoului, Buz'a, Chetiu, Siomcut'a-mare, Satmaru, Tasnadu, Zelau, Basesci, Ceulu-Silvaniei, Surducu si Lapsiu, care representé dia vointi'a generala a diecesei. Cu dorere spunu, că din intréga dieces'a, precum se vede, numai marmatianii s'au retrasu pe tacúte dela subscrierea memorandulu, care a fostu inadinsu trimisu la adress'a v.-com. Mihalka, pe candu de alta parte nu potu lasá neinsemnata neindestulirea unei mari parti dintre mireni, că

loru nu li s'au datu ocaziune a succurje cu subscierile din caus'a scurtimei timpului, si din causa ca acela s'au fostu si publicatu inainte de pre-

Merita observare, ca in acesta multu a ostenitu si a spesatu sp. dn. Gabrielu Manu avocatulu din Desiu, carui a fostu incredintata tota afacerea din partea conferentiei sinodale tinuta in 4 Maiu 1880 in Siomcut'a-mare.

Inchiaiu dara cu speranti'a, ca mirenii si din celelalte diecese inca voru face pasii necesari pentru restaurarea constitutiunei bisericesci avitice, care singura ne va potea esoperá prosperitatea bisericeii, asigurarea invetiamentului si educatiunea religiósá si nationale a poporului romanu. S.

Fagarasiu, in 23 Decembre 1882.

Unu casu estraordinariu a datu ansa la convocarea unei siedintie estraordinarie a congregatiunei municipale a acestui comitatu, carea s'a si tinutu in 11 a curentei.

Motivulu principalu pentru care s'a convocatu acesta siedintia a fostu unu rescriptu alu ministrului pentru lucrari publice, in care se declara nemultumitu cu conclusulu congregatiunei luat in siedinti'a sa ordinarie din tomn'a acesta relativu la statorirea tacsei de 90 cr. ce trebuie se o solovéscá in fondulu de concursintia fiacare economu pentru unu caru cu doi boi. De si acesta tacsa pana acum a fostu de 50 cr. si numai in siedinti'a din tomn'a acesta s'a urcatu la 90 cr., totusi ministrulu nici cu acesta nu s'a multumitu, ci a ordonat urcarea ei si dela 90 cr. in susu.

La desbaterea acestui obiectu, care a tinutu nu numai inainte, ci si dupa amedi, mi s'a datu ocaziune a cunosce pre acei membri, cari se interessá di de bietulu tieranu, pre cum si pre aceia, cari la poft'a ministrului, aru pune pre poporu sarcini mai grele chiaru si de cátu crucea.

Cu mare focu a vorbitu pentru urcarea acestei tacse notariulu primariu Nagy Sándor, precum si judele cercuale regescu Tibáld. Dupa acestia luandu cuvintulu dirigintele scólei din Ohab'a A. Bunea, dise intre alte: „Dni'avóstre cei dela més'a verde poteti se puneti cáte si mai cáte sarcini pre bietulu tieranu, pentru-ca póte nu ati trairu, si nu trairi in imediata atingere cu densulu; dar eu, cá unulu care cunoscu seraci'a ce-lu apasa, nici decátu nu asiu poté se-mi dau votulu pentru urcarea acestei tacse, déca nu-mi credeti mie ce seracia domnesce in acestu comitatu, atunci intrebatu pre domni notari cercuali, cá de cáte ori se invertu prin cas'a tieranului, pana candu potu pune man'a pre cáte unu zalogu, care se coste átata, cátu i face darea restanta“ ?

Deca dlu dirigente ar fi mai adausu si acea prea trista impregiurare, cá tocma in comun'a in care traiesce, colectorele de dare, a cadiutu numai in dilele trecute victima oficiului seu, fiindu impuscatu pre ferestra séra la 8 óre, a carui nenorocire a costatu indata dupa aceea si viet'a primariului, care din sér'a aceea nefasta de frica s'a pusu in patu, si in câteva dile si a si datu sufletulu remanendu sógi'a lui cu 3 copilasi orfani, atunci de buna séma, cá cuvintele lui ar fi facutu o mai mare impresiune.

Dar cu tóte acestea, gratia dlui advocatu Romanu si altoru membri bine simtitori, cari au cerutu votisare nominale, s'a enunciatu conclusulu, cá de astadata cererea ministrului nu s'a potutu implini. Adeca congregatiunea a remasu totu pre langa conclusulu adusu in siedinti'a ordinarie din tomn'a, in carea se statorise mentionat'a tacsa de 90 cr.

Lucru prea firescu, cá amplotiatu-onóre eseptuiloru au votatu, pentru urcarea acestei tacse, intre cari si doi nascuti in Veneti'a inferióre si Coman'a inferióra, locuitorii carora totu cu varulu isi manca amarulu, si unde saracia de si pórtá clopotu si ciucuru, totusi s'a deochiatu, si inca de multu.

Unu privitoriu.

Sciri diverse.

— (Insciintiare prealabila). Balulu „Reuniunei femeiloru romane“ din Sibiiu se va tine in 23 Januariu st. n. 1883 in sal'a dela „Imperatulu Romaniloru“. Venitulu curatu e menitu pentru infiintarea unei scóle romane de fete.

— (Carti didactice aprobate). „Gramatic'a romana“ in scólele elementare de V. Mandreanu, prof. in Caransebesiu, átatu manualulu pentru invetiatori (pretiulu 1 fl. 20 cri), cátu si celu pentru scolari (legatu 45 cri) censurate din partea senatulu scol. alu diecesei Caransebesiului prin corpulu profesorulu dela institutul

*) Este praese vechia, in cele mai multe casuri prea bine intemeiata, cá actele, numésca-se ori-si cun, destinate a se inainta la adress'a vreunei auctoritati publice, sau si la persóne de rang inaltu, nu se dau in publicu prin tipariu pana n'au ajunsu intr'unu exemplariu la adress'a cátra care suna. Atunci actulu a luat caractere de actu publicu. Se tiparescu acte de acestea si inainte de a fi ajunsu la adress'a, dara numai cu titlu: Cá manuscripu, care inse nu se impartu, decátu numai intre membrii respectivei comisiuni sau comitetu spre a se poté lua in discussiune, a schimbá si modificá sau sterge in ele; éra daca s'au depusu cele optu exemplarie ab oficio la locurile competente, dupa trei dile coprinsulu acteloru se pfeace de dominiu publicu. Red.

pedagogicu, s'au introdusu prin circulariulu consistoriale Nr. 764 scol. in tóte scólele confessionale din dieces'a Caransebesiului.

Motivele, care au indemnatu corpulu profesorulu a recomandá consistoriulu diecesanu introducerea acestoru manuale sunt:

1. Principiulu inductiunei, de care se folosese auctorulu la tractarea materiei de invetiamentu, dá cartiloru ántaietatea intre tóte manualele de felulu acestora, indemnandu scolariulu a'si abstrage insusi regulele gramaticale din limb'a reprezentata prin bucatile de cetire;

2. Manualele din cestiune, intemeiate pe principiulu susu amintitu sunt cualificate a indemná elevii la activitate propria, si procedendu dela concretu la abstractu, nu numai a procurá scolariulu cunoscintie gramaticale bine intemeiate, ci si a desvoltá in modu naturalu facultatiale spirituale ale copilului.

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a in 30 Decembre st. n.

Table with 3 columns: Item, Vien'a, Pest'a. Rows include Rent'a de auru unguresca, Obligatiuni ung., Datorie de statu austriaca, etc.

Pretiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la 2 Januariu st. n. in Sibiiu:

Table with 2 columns: Cereal/Item, Price. Rows include Gráu, Secara, Papusióiu, Ordiu, Ovesu, etc.

Cărți românesce

care se aflá in

librăria română a lui W. Krafft în Sibiiu.

(Urmare.)

Tablouri în colorí

tipárit frumos, reprezentând bătăile avute de braví ostent románi pe câmpile Bulgariei și anume:

Table with 2 columns: Description of paintings, Price. Rows include Căderea Plevnei, Trucerea armatei române în Dobrogea, etc.

MUSICALIE.

Cânturi religiöse.

Table with 2 columns: Title, Price. Rows include Șerban, Astrucare séu cântările la Ingropăciuni, etc.

Cântece cu acompaniament de piano.

Table with 2 columns: Title, Price. Rows include Banulescu, Visul pastorului, Bratiano, etc.

Table with 2 columns: Title, Price. Rows include Flechtenmacher, Cât te am iubit, Muma lui Stefan cel mare, etc.

Nr. 925/1882.

(136) 2—2

Concursu.

Pentru ocuparea urmatorieloru posturi invetiatoresci, si adeca:

1. Invetiatorésa la scól'a de fete in Vaidarece cu salariu anuale de 240 fl. v. a. din fondulu scolastecu apoi cartieru si lemne de focu.

2. Invetiatoriu de clasea I-a la scól'a din Voil'a cu salariu anuale de 180 fl. v. a. apoi cartieru si lemne de focu dela comunitate.

Competentii se'si substérna petitiunile probe diute cu diplome de cualificatiune si alte documente necesarie pana la 24 Januariu 1883, la

„Comitetulu administrativu alu fondului scolastecu alu fostiloru granitieri din regimentulu I romanu la Sibiiu.“

ad. Nr. 450/1882.

(135) 2—3

Concursu.

De óre-ce la concursulu scrisu din siedinti'a dela 14 Septembrie a. c. nu s'a prezentatu nici o cerere, se escrie, in conformitate cu conclusulu comitetulu din siedinti'a sa de adi, de nou concursu pentru 2 stipendii á 80 fl. pe anu, menite pentru tineri romani ce aru urma cursulu regulatu la institutul agronomicu reg.-ung. din Kolos-Monostor.

Persónele ce dorescu a folosi vre-unulu din aceste stipendii, se substérna cererile loru de a dreptulu la subscriسلu comitetu alu asociatiunei in Sibiiu, celu multu pana la 31 Januariu st. n. 1883.

Cereri intrate mai tardiu nu se voru luá in considerare. Ele au se fia insocti de urmatoarele documente:

1. Carte de botezu, in originalu, sau in copie vidimata.

2. Atestatu scolasticu, care se dovedésca cualificatiunea receratu, pentru a poté fi primitu in amintitul institutu atestatu de frecuentare de pe anulu curentu, dela directiunea institutului acestuia, eventualu si atestatu de pe semestrulu ultimu alu anulului precedentu. Pentru dovedirea celoru de sub p. 2 al. I va fi consultu a se aclude la suplica unu programu alu institutului sau adevieria directorulu despre cualificatiunea ce se cere pentru primire.

3. Atestatu de saracia, sau la intemplare, de stare orfana, datu dela primari'a comunei, subscriسلu de parochulu loculu si vidimatu de oficiulu politicu (pretura.)

4. Declaratiunea hotarita, cá nu are altu stipendiu. Din siedinti'a comitetulu asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu, tinuta la Sibiiu in 11 Novembre st. n. 1882.

Jacobi Bologna, v.-pres.

Dr. D. P. Barcianu, secret. II-lea.

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu. Tipariulu lui W. Krafft.